

Forslag til arbejdsspørgsmål:

Staten som bøddel?

Arne Pedersen – dømt til døden

Blev Arne Pedersen dømt retfærdigt for sit samarbejde med tyskerne, eller var det uforholdsmæssigt hårdt, at staten tog hans liv som straf?

Arne Pedersen blev dømt for at have samarbejdet med den tyske efterretningstjeneste og for angiveri, der førte til, at flere modstandsfolk blev henrettet af tyskerne. Arne mente, at han handlede i Danmarks bedste interesse.

1. Selv tog Arne aldrig direkte liv, men han spillede en aktiv rolle i at afsløre modstandsfolk. Var det rigtigt, at staten gengældte hans forbrydelser ved at idømme ham dødsstraf? Eller burde han have fået en anden straf, der gav mulighed for at forbedre sig?
2. Efter sin dom blev Arne henrettet, men kan dødsstraf overhovedet retfærdiggøres – og hvilke konsekvenser det har for de efterladte. Arne havde en datter, som ikke blot skulle vokse op uden en far, men også leve med skammen og det stempel, som hans forbrydelse og straf efterlod.
3. Kan staten tage et liv og samtidig hævde at handle retfærdigt? Ti politibetjente blev under retsopgøret udpeget til at udføre henrettelsen. Deres opgave som bøddler rejser et dilemma: Hvordan påvirker det en stat, når den pålægger sine egne borgere at udføre dødsstraf? Og hvad betyder det for retfærdighed og forsoning i et samfund, der søger at genopbygge sig selv efter krig og konflikt?

Perspektivering

Henrettelserne efter Anden Verdenskrig belyser dilemmaet om statens magt og ansvar. Skal staten beskytte sig selv ved at straffe hårdt, eller findes der andre måder at skabe retfærdighed på – selv efter alvorlige forbrydelser og trusler mod vores demokrati?

1. Vil der i fremtiden kunne opstå en lignende situation, hvor vi som samfund og stat igen mener, at dødsstraf er den eneste retfærdige og passende straf?
2. Kan en stat retfærdiggøre at tage et liv, selv i tilfælde af alvorlige forbrydelser?
3. Hvordan påvirker dødsstraffens udførelse de mennesker, der pålægges rollen som bøddler?
4. Hvilke konsekvenser har det for de efterladte, når en dødsdom eksekveres?
5. Kan et demokratisk samfund både give fuldstændig frihed i tanke, tale og tro og samtidig værne om sine værdier?